

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

IV. An electio ad gloriam decreta dependenter ab operibus gratiæ in
genere causæ meritoriæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

causa finali proxima; à gloria verò Christi, vt exaltandi & glorificandi per redemptionem hominum, vt à causa remota & principalis intenti, præuisa tantum scientia conditionata, & solum sub ratione finis possibilis, finaliter mouentis Deum ad tale decretum faciendum.

Matth. 21. 46. *Obijciet, illud Matthæi 20. Sedere ad dextram, vel sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à Patre meo.* Vbi innuitur, beatitudinis præmium à solo Deo, independentem à Christi meritis, electis præparari. Et illud Ioannis 17. *Pater, manifestaui nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi: qui erant, & tu mihi illos dedisti.* Non igitur Christus suis meritis, sed Deus sua sola voluntate prædestinatos elegit. Respondeo ad primum, cū Hieronymo in eum locū, Christum non exclusisse à prædestinatione hominum sua merita, sed tantum docere voluisse, regnum celorum non dari hominibus fauore petentis, vt sæpe dantur humanæ dignitates, sed merito accipientis: nam sicut merita Christi non excludunt propria, quæ necessaria sunt adultis; ita neque excludunt se ipsa. Ad secundum testimonium Ioannis nego consequentiam: nam etiam electi prædestinati sint ex meritis Christi, adhuc illi sunt Dei propter electionem, Christi verò propter redemptionem. esto igitur nos prædestinati simus per Christum, haud tamen dici possumus prædestinati à Christo, quia prædestinare importat principalem causam simpliciter, quæ est sola voluntas Dei.

47. Sed adhuc inter Doctores controuersum est, an Christus sit causa meritoria non solum nostræ prædestinationis, sed etiam electionis, quatenus electio dicit dilectionem vnius præ alio. Affirmat Vasquez, negat Suarez; cui magis assentior, nam Christus sua merita obtulit pro omnibus: igitur quod vnus sit præ alio electus, sola Dei voluntas in causa fuit, nec sanè decuit diuinam voluntatem in eligendo hospitium, quàm alios, dependere ab humana Christi voluntate, neque etiam verisimile est, si ita factum fuisset, pro tam paucis Christum sua merita oblaturum fuisse: quin potius respiciendo ad ardentem Charitatem Christi erga homines, pro omnibus sua merita obtulisset, si totum negotium nostræ salutis ipsius voluntati commissum fuisset.

48. Ad fundamentum Scoti nego antecedens: ad cuius probationem, nego Christi merita saltem quoad substantiam, præuisa fuisse post Adami peccatum, præuisum scientia visionis, sed tantum scientia conditionata, modo supra explicato. Minor verò probationis antecedentis falsa est, vt supra ostendimus.

49. Ad fundamentum verò aliorum variorum Doctorum responsiones, sed omnium probabilissima est, quam assert noster Suarez l. 2. de prædestinatione, c. 21. n. 3. Incarnationem, & merita Christi non numerari inter effectus prædestinationis, quia non procedunt ex peculiari voluntate saluandi electos, sed tantum ex generali saluandi omnes. Præde-

stinatio autem est peculiaris prouidentia saluandi tantum electos: igitur ea tantum numerari debent inter effectus prædestinationis, quæ procedunt ex peculiari voluntate saluandi electos, hæc autem non sunt Incarnatio, & merita Christi, quæ communia sunt reprobis, nam etiam pro reprobis incarnatus, & mortuus est Christus.

SECTIO IV.

An electio ad gloriam decreta sit dependenter ab operibus gratiæ in genere cause meritoria?

50. **P**rædestinatio completa duo importat, electionem ad gloriam, & preparationem mediorum, quæ sunt auxilia ipsa supernaturalia gratiæ, quibus bene viuendo gloriam consequimur, hæcenus probatum est, Prædestinationis completæ, non dari causam ex parte nostri, nunc ulterius indagamus, an saltem electionis ad gloriam detur causa ex parte nostri, quæ sunt merita ipsa viribus gratiæ elicitæ: de qua re magna est inter Catholicos controuersia.

51. **P**rima sententia negat. Est Scoti in primo dist. 41. §. *potest aliter*, & in reportatis & in tertio dist. 7. qu. 3. §. *sed hic*. Lycheti in primo dist. 41. Mayroni qu. 4. §. *Quantum ad secundam*, Richardi art. 4. qu. 1. Egidij artic. 1. qu. 1. Capreoli art. 1. concl. 7. Durandi qu. 1. numero 9. Bassoli, art. 4. Ariminenfis art. 2. Ferrarientis 3. contragentes cap. 161. §. *pro solutione*, Caietani 1. p. qu. 23. artic. 4. Cordubensis, libr. 1. qu. 56. opinione prima. Zumel 1. p. qu. 23. Disp. 1. Gonzalez ibidem disp. 73. sec. 2. Arrubalis disp. 73. c. 3. & disp. 74. cap. 2. Suarez l. 1. de prædestinatione, cap. 8. & l. 2. c. 23. Bellarmini libr. 2. de gratia, & libero arbitrio, cap. 15. Henriquez libr. ultimo de fine hominis cap. 11. Ruiz de Prædest. à disp. 4. & deinceps, Granad. disp. 3. sect. 3. inclinatur etiam S. Tho. 1. p. qu. 23. art. 4. Probat Syluius ibid.

52. **P**ræcipuum fundamentum huius sententiæ sumitur ex varijs scripturæ locis, quæ partim indicant, Deum ex amore retribuendi gloriam electis multa operari supra ordinarium cursum naturæ, vt Sapientie 4. *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius.* Matth. 24. *nisi breuiati fuissent dies illi, non fieret salua omnis caro sed propter electos breuiabuntur*: & alia permulta, quæ Deus progressu temporis in signum huius antecedentis electionis prædestinatorum ad gloriam ante illa ipsorum præuisa merita operatur, partim manifestè ostendunt hanc efficacem voluntatem Dei præparantis gloriam electis, ante eorū præuisa merita, vt Lucæ 12. *Nolite timere pusillus grex, quia complacuit patri vestro dare vobis regnum*: igitur electio ad regnum, est ex beneplacito æterni patris: & ad Ephesios, 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, vt essemus sancti*: nō dicit

Scoti.
Lychetus.
Mayronus.
Richard.
Egidius.
Capreol.
Durand.
Bassoli.
Ariminenfis.
Ferrariensis.
Caietan.
Cordubensis.
Zumel.
Gonzalez.
Arrubal.
Suarez.
Bellarmin.
Henriquez.
Ruiz.
Granad.
S. Thomas.
Syluius.

Sap. 4.
Matth. 24.

Luca 12.
Ephes. 1.

Ad Rom. 8.

Ad Rom. 9.

Ad Cor. 4.

Act. 13.

Iohannis 15.

Augustin.

Augustin.

quia futuri eramus sancti, ut ostendat in ipsa æterna Prædestinatione, efficax decretum dandigloriam, importatum ipso nomine electionis, non subsequi, sed potius antecedere nostra futura merita. Et ad Romanos 8.

Quos prædestinavit, hos & vocavit; igitur vocatio ad gratiam est ex prædestinatione ad gloriam: non contrà, prædestinatio ad gloriam ex meritis vocationis subsequens, & ad Romanos 9. loquens Paulus de Jacob, & Elau; *Antequam*, inquit, *quidquam boni, aut mali egissent, ut secundum electionem propositum Dei maneret, non ex operibus, sed ex vocante dictum est, ei, maior serviet minori*: si igitur propositum Dei secundum electionem non manet ex operibus, sed ex vocatione, electio ad gloriam fuit ante prævisa merita; alioqui non ex vocatione, sed ex operibus, gratiam vocationis subsequens, Dei propositum maneret. Et primò ad Corinthios quarto, *Quis te discernit? quid habes quod non acceperis*; igitur electorum, reproborumque discretio ex sola Dei voluntate pendet. Actuum 13. *Crediderant, quotquot præordinati erant in vitam æternam*: ergo præordinatio ad vitam æternam præcedit in ipsa Dei prædestinatione vocationem ad fidem. Et Iohannis 15. *Nō vos, inquit Christus, me elegistis, sed ego elegeri vos*: quæ locū Augustinus explicat de electione ad gloriam: porro si electio fieret ex meritis nostris, nō Christus nos, sed nos meritis nostris Christum elegissemus, ut Augustinus deducit.

53. Secundò probatur hæc sententia auctoritate Augustini, qui, ut in materia de gratia, ita & in materia de prædestinatione, inter ceteros Patres, primas obtinet; unde lib. de correptione & gratia, c. 7. loquens de prædestinatis, docet eos electos esse *ad regnandum cum Christo*. Constat autem ex eodem capite, illos electos esse ante ipsorum prævisa merita, per electionem gratuitam: secundò ibidem capite nono habet hæc verba: *hi ergo Christo intelliguntur dati, qui ordinati sunt in vitam æternam; ipsi sunt illi prædestinati, & secundum propositum præordinati, quorum nullus perit, ac per hoc nullus ex bono in malum mutatus fuit hanc vitam; quando sic est ordinatus, & ideo Christo datus, ut non pereat, sed habeat vitam æternam*. Tertiò familiaris est Augustino hic modus loquendi, non ideo credentes eligi, quia sunt credituri; sed ideo eos credere, quia electi sunt, ut credant: ergo pariter non ideo prædestinati eliguntur ad regnandum, quia prævisi sunt sancti, sed ideo fiunt sancti, quia electi sunt ad regnandum. Ergo sicut fides decernitur ante prævisa merita credentium; ita & gloria ante prævisa merita electorum. Quartò sepe docet Augustinus electos vocari secundum propositum; igitur in eius doctrina Dei propositum præcedit vocationem: sed hoc propositum non est aliud, quàm ipsa voluntas Dei eligendi ad gloriam, à qua originatur voluntas congruè vocandi: ergo. Confirmatur, quia cum multi Augustinū impugnant, quod ipse electionem ad gloriam posuerit ante prævisa merita, nō solum ab hac obiectione non se liberat, sed illā ubique defendit.

54. Tertiò probatur hæc sententia ratio-

ne: potissima autem ratio est, quam proponit Scotus, & reliqui ferè huius sententiæ sequaces amplectuntur. Voluntas finis necessariò ratione præcedit voluntatem mediorum: igitur electio ad gloriam est ratione prior voluntate meritorum. Consequentia constat, quia gloria est finis, merita sunt media, quibus illā consequimur. Antecedens probatur, tum quia ex fine movemur ad media, non contrà; nam media sunt, quæ dantur propter finem; non finis propter media; tum quia intentio ipsa finis est principium electionis mediorum: nequit autem simplex intentio finis esse principium efficacis intentionis mediorum; alioqui, plus virtutis & efficacis esset in effectu, quàm in causa. Tum quia prædestinati distingui debent à non prædestinatis; non possunt autem distingui sola voluntate mediorum efficacium; alioqui nō possent ab illis distingui, nisi prius prævideretur eorū futurus consensus: atque adeo prædestinatio, quatenus est peculiaris providentia circa electos initium sumeret à libero consensu futuro creature; & consequenter radix discretionis esset ex nobis, contra Paulum suprà citatum.

55. Confirmatur 1. nam saltem donū perseuerantiæ non potest Deus efficaciter velle, nisi ex efficaci intentione gloriæ, nam hoc infallibilem connexionem habet cum gloria ex Dei promissione: unde cum primum hoc donum intendit, simul etiam in eodem signo intendit gloriam, cum qua hoc donum est infallibiliter connexum.

56. Confirmatur 2. Prædestinatio Christi non fuit ex meritis ipsius: ergo nec prædestinatio nostra fuit ex meritis nostris. Antecedens est certum. Consequentia est Augustini de Prædestinatione sanctorum, capit. 15.

57. Confirmatur 3. nam certum est, Deum aliquos ad gloriam prædestinasse ante eorum prævisa merita, ut B. Virginem, & nonnullos alios insigniter electos: at nulla est ratio excipiendi reliquos: ergo.

58. Confirmatur 4. quia in regno Dei totus Beatorum numerus esse debet ex directa, & absoluta voluntate Dei: nam hoc congruit perfectioni illius regni, in quo nihil esse debet, nisi ex singulari intentione Dei.

59. Confirmatur 5. nam in vnoquoque negotio exitus rei declarat intentionem agentis; & terminus ille, quo obtento cessat actio, solet esse primum obiectum intentionis agentis: sed tota Dei providentia eò tendit, ut ciuitas illa in tali numero & mensura compleatur: ergo signum est, quòd absoluta Dei intentio fuit, complere illam ciuitatem, quatenus ex integro numero saluandorū constat.

60. Confirmatur vltimò, nam prædestinatio est opus misericordie: non esset autè opus misericordie, sed potius iustitiæ, si quoad electionem ad gloriam esset ex nostris meritis.

61. SECUNDA sententia affirmat. Est Alensis 1. p. q. 28. memb. 3. a. 1. Bonavent. in primo dist. 40. a. 1. q. 2. & a. 2. qu. 1. & 2. Albert. dist. 40. a. 10. & dist. 41. a. 3. Aureoli art. 1. & 2. Ochami q. vnica, Rubionis q. 1. ar. 1. & 2. q. 2. a.

Scotus.

Alensis.
Bonavent.
Albertinus.
Aureolus.
Ocham.
Rubio.

1. &

Baconus.
Gabriel.
Argentin.
Mib. Med.
Taperus.
Catharinus.
Turrianus.
Molina.
Valentia.
Vasquez.
Lefsius.
Becanus.
Moncaus.

1. & 2. in fine. Baconi a. 2. §. 2. & 3. Gabrielis a. 2. concl. 2. & dubit. 2. Argentin. a. 2. Michaelis Medinæ l. 3. de recta in Deum fide, Taperi art. 7. contra Lutherum §. nec reipsa, Catharini opusc. de Prædest. Turriani opusc. de electione; Molina 1. p. q. 23. a. 4. disput. 1. memb. 7. §. ad Fundamentum; & memb. 8. §. tertio, & memb. 9. & 13. Valentie in eadem 1. p. pūcto 4. Vasquez disput. 89. à capite 2. Lefsi opusc. de prædestinatione à sectione prima, Becani de prædestin. c. 14. quæst. 4. Philippi Moncæi disp. 4. capit. 4. Ego ad quam partem grauiſſimæ huius controuersie assensum darem diu cogitau; hinc enim scripturæ testimonia; hinc pondera argumentorum vrgebant. Ad priorem ſectandam inuitabat me ſingularis Dei erga prædestinatos amor; ad posteriorem amplectendam patrocinebatur misera reprobtorum conditio, nec non humanæ libertatis dignitas: tandem vt in posteriorem controuersie partem assensum præberem, mouit me misericors Dei erga omnes intellectuales creaturas affectus, & æqua in prædestinatos, ac reprobos, pro eorum præstitis operibus iusti iudicis retributio. Probanda est igitur posterior ſententia Scriptura, Patribus, & rationibus.

Prima probatio ex auctoritate Scripturæ.

62. Primum testimonium scripturæ sit ad Romanos 8. Quos, inquit Apost. præsciuit, & prædestinauit conformes fieri imaginis filij sui. Vbi decretum prædestinationis, quod efficacē voluntatem beati importat, Paulus collocat, post præscientiam. Duo sunt hæc probanda, primū quod per verbum, Prædestinauit, Paulus hic comprehendat decretum electionis ad gloriam; secundum, quod per præscientiam intelligat scientiam meritum, ex gratia prouenientium. Vtrumque probatur, tum auctoritate Hieronymi, Ambrosij, Augustini, Haimonis, & aliorum Patrum, qui ita hunc locū explicant. Quos, inquit Hieronymus, præuidit conformes in vita, voluit facere conformes in gloria. Quos, ait Ambrosius, præsciuit futuros sibi deuotos, ipsos elegit ad promissa præmia capeſſenda. Et August. de correptione & gratia cap. 9. Quoniam, inquit, qui verè filij sunt præsciti, & prædestinati sunt, conformes imaginis filij eius, & Auctor libri de prædestinatione Dei, Ex præscientia, inquit, offensionis, prædestinatio emanat ultionis; sicut ex præscientia virtutis, prædestinatio fieri solet remunerationis. Et Fulgentius lib. 1. ad Monimum c. 14. Prædestinauit, inquit, ad regnum, quos ad se præsciuit redituros. Et Prosper ad capitula Gallorum ad tertiam obiectionem: Ideo, inquit, aliqui prædestinati non sunt, quia mali futuri ex voluntaria præuocatione præsciti sunt: & cap. ultimo, Potest, inquit, sine Prædestinatione esse Præscientia; prædestinatio autem sine præscientia esse non potest. Theophilæus: Præcognoscit, inquit, Deus eos, qui uocatione digni sunt, deinde sic prædestinat. Prior itaque est præscientia, postea sequitur prædestinatio. Prædestinationem autem intelliges impermutabi-

lem Dei voluntatem. Prænotit itaque Paulum uocatione dignum esse, sicq; præsciuit seu prædestinauit. Oecumenius: Quos præsciuit, ait, hos etiam prædestinuit, quia secundum propositū sunt. Quos autē prædestinuit, hos & vocauit, quia secundū propositum sunt. Explicans autē quid sit secundū propositū, ita scribit: secundū propositū, statuitur illorū virtus, qui secundū proprium propositum (intellige à gratia Diuina præuentum) crediderunt, & sic à personarum respectu Deus liberatur. Origenes: Quia quos, inquit, præsciuit & prædestinauit conformes fieri imaginis Filij sui, euidenter ostendens, quod eos, quos præsciuit Deus tales futuros vt Christo se in passionibus conformarent, ipsos etiam conformes ac similes imaginis eius prædestinauit & gloria. Præuidit ergo, vt ibidem concludit, præscientia Dei, per quam noscuntur qui in se labores & virtutes habituri sint, & ita prædestinatio sequitur. Sedulius: Quos præsciuit credituros, hos vocauit: vocatio enim volentes colligit. Tū ex proprietate ipsa verborū: nam præscientia ad intellectum, prædestinatio ad voluntatem refertur. Distinguit igitur hic Apostolus duos actus, alterum intellectus, voluntatis alterum: non enim hæc duo verba pro eodem vsurpantur, siquidem vnum reddit causam alterius, vt ex Oecumenio docet Toletus hic; atqui per actum intellectus non potest, nisi scientia meritum, per actum vero voluntatis decretum electionis ad gloriam intelligi. Minor quoad primam partem probatur, quia non potest hæc scientia intelligi, de cognitione prædestinatorum in esse naturæ, quæ communis est reprobis, cum hæc sit propria electorum: neque de cognitione meritum sub conditione futurorum, vt censent Molina 1. p. quæst. 23. artic. 4. disp. 1. memb. 9. & Granadus. Nam merita sub conditione præuifa, non sunt apta mouere diuinam voluntatem ad prædestinandum vnum præ alio, cum nullus sit, cuius finalia merita non sint sub conditione præuifa, si alio tempore, occasione, vel auxilio vocatus fuisset: at per hanc scientiam Deus vnum eligit præ alio, vt constat ex relatiuo, Quos, nempe, quos sciuit sua gratia operaturos. Neque intelligi potest de scientia conſequentē decretum ipsum de electione ad gloriam; vt ſensus sit; Quos iam præsciuit ad gloriam electos, eos prædestinauit per infallibilia media, ad deſtinatam gloriam conſequentem: vt prædestinare hoc loco, non sit ad gloriam eligere, sed media ad gloriam iam electis præparare. Nam hoc modo Paulus in æterna ſerie Prædestinationis prætermiſſet, quod erat in ea præcipuum, & fundamentum cæterorum, ipsum ſcilicet efficacē decretum electionis ad gloriam.

63. Dices. Atqui eadem ratione Paulus prætermiſſet decretum dandi media. Sed contrā, nam huius decreti meminit illis verbis immediate præcedentibus, Qui secundum propositum vocati sunt sancti. Quem locum Augustinus lib. de correptione & gratia capite 7. & sæpè alibi, explicat de proposito secundū electionem ad gratiam efficacem: ex quo proposito ortum habet in Deo voluntas vocandi

Oecumen.

Origenes.

Sedulius.

Oecumenio.
Toletus.Molina.
Granad.

Hieronym.
Ambrosius.
Augustin.
Haimo.

Auctor libri
de prædest.
Dei.

Fulgent.

Prosper.

Theophil.

Augustin.

vocandi

vocandi ad fidem, & ad reliqua bona opera supernaturalia. Ergo pro scientia hic intelligi debet cognitio meritorum absolutè futurorum.

64. Probatur Minor quoad posteriorem partem, nepe per actum prædestinationis Paulum intelligere ipsum decretum electionis ad gloriam: tum quia cum hic Paulus describat totam seriem diuine prædestinationis, & nullo alio verbo expresserit decretum electionis ad gloriam, necessariò cogimur asserere, illud expressisse per hoc verbum, *Prædestinavit*. Tum quia cum immediatè post inter effectus prædestinationis enumeret glorificationem, & cui libet effectui prædestinationis suæ in Deo respondere decretum proportionatum, necessariò dicendum est, hoc decretum à Paulo expressum fuisse per hoc verbum, *Prædestinavit*. Tum demum, quia hic ordo prædestinationis eruitur ex contextu ipso verborum, nā primo describitur decretum dādi media efficacia ad gloriam illis verbis præcedentibus, *Qui secundum propositum vocati sunt sancti*: Secundò describitur præscientia meritorum per illa verba, *Quos præscinit*. Tertiò decretum electionis ad gloriam per hæc verba, *Prædestinavit conformes fieri imaginis filij sui*: efficimur enim cōformes imaginis filij Dei, teste Hieronymo, per gloriam, quæ est cōsummata sanctitas, & perfecta adoptio filiorum Dei. Quartò numeratur effectus prædestinationis, vt executioni mandandi, per illa verba, *Quos autem prædestinavit, hos & vocavit, quos vocavit, hos & iustificavit, quos autem iustificavit, illos & glorificavit*. Et sanè non possunt verba Pauli, cōhærentius quàm in nostram sententiam quadrare.

Hieronym.

Matth. 25.

65. Secundum testimonium sit Matth. 25. *Venite benedicti Patris mei, possidete paratū vobis regnum à constitutione mūdi*. Vbi procul dubio Christus loquitur non de temporali, sed de æterna regni præparatione: cuius æternæ præparationis causam reddit illis verbis: *esurini enim & dedistis mihi manducare*: igitur ipsa opera iustorū ab æterno præuisa fuerūt Deo motiuum ad præparandum illis ab ipsa æternitate cœlesti regnum suo tempore conferendum. Confirmatur, nā ea ratione docet Christus, paratum esse regnum prædestinatis, quia docet, paratum esse ignem æternum reprobis, vt constet ex ipsa electorum, reproborumque antithesi: atqui paratus est ignis æternus reprobis propter eorum præuisa demerita: ergo & regnum cœlesti prædestinatis propter eorum præuisa merita.

Secunda probatio ex auctoritate Patrū.

Augustin.

66. Secundò probatur auctoritate Patrum, & præter citatos confirmatur testimonio August. l. 1. ad Simplicianum q. 2. quem aduersarij pro sua putant stare sententia: vbi agens de duplici electione: altera ad gratiam, altera ad gloriam, priorem docet fieri independentem à nostris operibus. exemplo Esau & Iacob: po-

steriorem verò non modò nō negat, sed etiam affirmat fieri dependentem à nostris meritis: operibusque præuisis: explicans enim verba illa Apostoli, *Ut secundum electionem propositū Dei maneret*: Non ergo, inquit, secundum electionem propositum Dei manet, sed ex proposito electio: id est, non quia inuenit Deus opera bona in hominibus, quæ eligat, ideo manet propositum iustificationis ipsius, sed quia illud manet, vt iustificet credentes, ideo inuenit opera, quæ iam eligat ad regnum cælorum: nam nisi esset electio, non essent electi: nec rectè diceretur: *Quis accusabit aduersus electos Dei*: non tamen electio præcedit iustificationem, sed electionem iustificatio: nemo enim eligitur, nisi iam distans ab illo, qui reijcitur. Unde quod dictum est, *Qui elegit nos ante mundi constitutionem*, non video, quomodo sit dictum, nisi præscientia. Hæc Augustinus, quibus verbis aperte docet, electionem ad regnum non præcedere, sed subsequi opera ipsa, quæ gratiam iustificationis consequuntur; nec tantum in executione, vt nonnulli ex aduersariis explicant, sed etiam in ipsa intentione & præscientia, vt ipsemet Augustinus testatur; & patet, nā id concedit de electione ad regnum, quod negat de electione ad gratiam: negat autem de electione ad gratiam, quod ea subsequatur opera nostra etiam præuisa ante efficacem decretum intentionis de danda gratia: igitur & de electione ad gloriam concedit, eam subsequi nostra merita, etiam præuisa ante efficacem decretum intentionis de danda gloria. Neque hunc locum retractauit vnquam August. vt aliqui putant: quin potius, quæ de prædestinatione hoc libro scripsit, ait, sibi fuisse à Deo reuelata in libro de Prædestinatione sanctorum, quæ senior conscripsit: in quo, & in lib. de bono perseuerantiæ, negat quidem electionem ad gratiam fieri ex meritis; de electione verò ad gloriam id nullibi negat, quin sermone septimo de verbis domini, duplicem agnoscit electionem, alteram secundum gratiam, quæ est electio ad ipsam gratiam; alteram secundum iustitiam, quæ est electio ad gloriam, præuiso examine & præscientia meritorum: *Elegit, inquit, & secundum gratiam suam, & secundum illorum iustitiam*. Huic Augustini testimonio obijci potest: quia quod hic docuit, electionem supponere, non autem facere inæqualitatem inter ipsos electos, alibi retractauit, affirmans, esse aliquam electionem, quæ non supponit, sed facit inæquales. ita Epist. 106. paulò ante medium: *quæ scilicet electio, nō inuenit eligendos, sed facit*. Retractato autem hoc, simul retractatū manet, id quod citatō loco ad Simplicianum docuit, electionem ad gloriam supponere inæqualitatem & distantiam inter eligendos. Resp. Augustinum solū retractasse vsum huius vocis, *Electio*, non autem rem, quam ibidem docuerat, nempe nullam dari electionem ad gloriam ante præuisa merita, cum de retractatione huius doctrinæ nullibi extet. Solum igitur Augustinus retractauit, electionem dici posse, etiam si inæqualitatem non supponat, sed faciat inter electos.

67. Eandem ferè Doctrinam tradit lib. de

corre-

correctione & gratia c. 7. Vbi apertè docet, nostram salutem ex parte Dei incipere à vocatione secundum propositum, quæ vocatio, secundum ipsum, est electio ad gratiam. Ibidem etiam docet, prædestinatos discerni à nō prædestinatis *Præscientia*. Si autem putasset, prædestinatos eligi ad gloriam independenter ab eorum meritis præuisis, potius dixisset, illos à non prædestinatis discerni electione ad gloriam; nam hæc antecedit *Præscientiam meritorum*, & est primum, maximumque donū, quo prædestinati discernuntur à non prædestinatis. Hilarius in Psal. 64. loquens de electione ad gloriam. *Electi*, inquit, *sunt nuptiali veste conspicui*, puro atque integro novæ Nativitatis corpore splendidi. *Itaque non res indiscreti indicij electio est, sed ex meritis delectus facta discretio est.* Bedalib. variarum quæstionum q. 13. Sicut ergo, ait, prædestinatio ad mortem non coëgit malos ut pereant. Ita etiam prædestinatio ad vitam non coëgit bonos, ut salventur: Sed cum Dominus bonos ad vitam prædestinavit, ita eos prædestinavit, ut ipsa sua prædestinatio meritis & precibus nostris obtemperet.

68. Ultimò Theodulus ad Rom. 9. & Damascenus adversus Manichæos hanc nostram sententiam docent his verbis: *Præparavit*, inquit ille, *Deus ad gloriam, quos dignos cognovit per fidem. Quocirca*, inquit ille, *bona agere, & boni effici contendamus, ut in eorum simus numero, quos Deus bonos fore prænotavit, atque ad æternam vitam præordinavit*: qui apertè præordinationem ad æternam vitam postponit præscientiæ meritorum.

Tertia probatio ex absurdis opposita sententiæ.

69. Tertiò probatur hæc sententia ex innumeris absurdis, quæ ex opposita sententia apertè deducuntur. Primum absurdum est, Deum non habere voluntatem salvandi omnes, contra Paulum primè ad Timotheum secundo. Sequelam probo, nam si Deus ex se ipso ante vlla præuisa merita absoluta sua voluntate voluisset gloriam vni, & negasset alijs, nō potuisset ex se ipso habere voluntatē salvandi omnes, siquidem non habuisset voluntatē, salvandi eos, quibus antecederet ad ipsorum demerita gloriā negasset. Vnde media, quæ postea illis præparasset, non tam præparasset affectu salvandi, quā eos iustè puniendi: Tū quia cum Deus ex se haberet absolutam voluntatē eos non salvandi, non posset contra talem voluntatem operari. Tum quia idem est motuū electionis mediōrū, & intentionis finis; cum media eligantur propter finem: sed Deus Antecedente sua voluntate, efficaciter eos à regno exclusisset, ex motu manifestandi suam iustitiam: igitur ex eodem motu postea illis media præparasset; ac proinde non ex motu eos salvandi.

70. Respondent ad hoc absurdum primò aliqui, iustè posse Deum ante præuisa merita vniuscuiusque, suam gloriam denegare ob

solum peccatum Protoparentis, quo non solum sibi, sed etiam posteris damnationem iustè meruit. Sed contrā, tum quia hæc ratio non militat in Angelis, in quibus ante peccatum ipsorum personale nullum præcessit originale in capite. Tum quia Deus vult omnes saluos fieri, etiam post originale peccatū præuisum: nam hanc suam voluntatem salvandi omnes fundat Deus, ut ex præcitato loco Pauli colligitur, in Christo salvatore, qui supponit peccatum originale præuisum, & quidem in sententia adversariorum, scientia absoluta, post cuius præuisionem prædestinatus est Christus in remedium ipsius.

71. Respondent secundò alij, Deum negatiuè tantum se habere circa reprobos in eo signo, in quo gloriam prædestinat electis. Sed contrā, tum quia ad illatum absurdum sufficit, quòd Deus negatiuè tantum nolit salutem hominum, cum Paulus non modò citato loco neget, Deum ex se habere positivam voluntatem salvandi, sed etiam affirmet, ex se habere positivam voluntatem salvandi omnes; nam verbum *Vult*, positivum actum in Deo designat. Tum quia sequeretur, etiam positivè Deum ex se reprobos excludere à regno: nam in eo signo, in quo negatiuè excludit à regno, positivè non vult eis salutem æternam, quod sic probo. Nam vel supponimus Deum liberè velle & nolle per connotationem extrinsecæ productionis, vel negationis productionis, liberè à se dependentis; vel per intrinsecam & antecedentem terminationem actus: utrouis modo Deū liberè velle aut nolle supponamus, semper sequitur illatū absurdū. Probatur minor supposito priori modo: Nam sola negatio electionis ad gloriam, cū sit libera ex præcognitione agētis, est positiva nolitio & exclusio à regno. Probatur eadem minor, supposito posteriori modo: nam esto in ea sententia ad aliquid physicè nolendum requiratur positiva terminatio actus ad obiectum: tamen ad moraliter nolendum sufficit certa præcognitio negationis effectus, infallibiliter provenientis ex libera negatione auxilij, ad productionem effectus necessariò prærequisiti, vnde talis negatio effectus, si prava sit, & vitanda, imputatur ad culpam, etiam si nullus actus physicus eliciatur erga illum: sed præcognoscit Deus, quòd ex libera negatione electionis ad gloriam homo non possit salutem consequi: ergo non solum negatiuè, sed etiam positivè moraliter illum excludit: vnde tandem Scotus in primo dist. 47. & Suarez l. 5. de reprobatione c. 4. concedunt talem actum esse positivum.

72. Confirmatur, nam hic modus prædestinandi non videtur consentaneus bonitati Dei, quæ in ijs, quæ à sola sua voluntate pendunt, omnibus sese communicat, ut constat in Angelis, quibus creatis, statim se ipsum communicavit omnibus per gratiam, siquidem omnes, ut suppono ex 2. to. de Ange. disput. 28. sect. 3. fuerunt initio creationis gratia decorati. Idem Deus per gratiam capitis communicavit se statim Protoparentibus,

à qua

Paulus.

Scotus.
Suarez.

à qua gratia ante peccatum neminem excludit. In hac autem sententia Deus ex se antecedente sua voluntate non sese omnibus communicasset in ordine ad finem supernaturalem, sed per paucis, ijs scilicet, quos ad gloriam elegisset. Corroboratur idem argumentum: nam sicut neminem Deus antecedente sua voluntate excludit à gratia, ita neque à gloria.

73. Secundum absurdum est, quia non saluatur perfecta libertas, quam homines habent in æterna salute acquirenda. Sequela probatur, nam libertas, quam homines habent circa salutem, non solum est in medijs exequendis, sed in fine ipso acquirendo: si autem gloriæ prædestinatio fuisset ante præuisa merita, non possent homines habere immediatam libertatem in finem assequendum. Maior constat ex scriptura & Patribus, qui vitam & mortem, salutem & damnationem in manu nostra positam esse testantur, eamque ex nostra pendere libertate, Eccles. 15. *Deus ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilij sui: adiecit mandata, & præcepta sua: si volueris mandata servare, conservabunt te, & Paulus post: Ante hominem vita, & mors, bonum & malum, quod placuerit ei dabitur illi.* Ad quam libertatem apertius explicandam videtur scriptura promissione conditionata & comminatoria: si mandata, inquit, servaueris, Nisi præcepta custodieris, &c. Quæ non solum ostendunt esse in nobis libertatem remotam, sed etiam proximam, ad salutem consequendam. Minor probatur, nam si Deus ante omnem præuisionem meritorum absoluta sua voluntate gloriam decreuisset Petro, eamque negasset Paulo, nec Petrus in suam gloriam, nec Paulus in suam reprobationem, ullam haberet libertatem; quia nec ea posita in libera potestate illorum esset, eam tollere, nec in ea ponenda respectu ulli Deus habuisset ad ipsorum libertatem, unde nec ille potuisset aliquid efficere, ut ab ea excluderetur, nec ille, ut ad eam eligeretur.

74. Dices. Possumus habere immediatam libertatem in actus à Deo prædefinitos, esto illi prædefiniantur ante nostrum futurum consensum præuisum: ergo similiter possumus immediatam libertatem habere in electionem ad gloriam, esto hæc decernatur ante nostra futura merita præuisa. Respondeo, negando consequentiam. Discriminis ratio est, quia licet non habeamus immediatam libertatem ad æternam Prædestinationem nostrorum actuum, in qua est par ratio, ac de æterna electione ad gloriam: habemus tamen immediatam libertatem ad ipsam temporalem electionem actuum: at verò, si non haberemus libertatem ad æternam electionem ad gloriam, neque habere possemus ad ipsum temporalem actum glorificationis, quia hic non liberè, sicut meritum, sed necessario à nobis elicitur.

75. Tertio repugnat, Deum talem modum in Prædestinatione hominum seruare, qui repugnet alteri eius voluntati: atqui hic modus ab aduersarijs assertus repugnat voluntati, quam Deus habet de nostra perfe-

ctione. Nam Dei voluntas est, ut in virtute & perfectione comparanda semper crescamus: *Estote, inquit Christus Matth. 5. perfecti, sicut pater vester cælestis perfectus est:* at hæc voluntas pugnat cum voluntate gloriæ in certo gradu & perfectione, independenter à nostris meritis definitæ. Etenim, si Deus independenter à nostris meritis definiuisset gloriā in certo gradu & perfectione, non posset habere voluntatem, ut in ea agenda, atque amplianda nullum finem faceremus: nam hæc voluntas aduersatur priori.

76. Quarto, verisimile non est, Deum talem modum in prædestinatione seruasse, qui & socordiam gigneret electis, & desperandi occasionem præberet reprobis: atqui hic modus & socordiam gignit electis, & desperandi occasionem præbet reprobis. Nam posito tali modo, iure posset vnusquisque ita secum ratiocinari. Aut sum, aut non sum prædestinatus: si sum prædestinatus, iā certus ero, quod quidquid egero tandem saluabor; quia implicat Deū absolutam suam voluntatem me ad gloriā elegisse, & de facto mihi non dare, quæ necessaria sunt ad eam consequendam. Si non sum prædestinatus, certus similiter sum, quod quidquid egero, tandem non saluabor; quia nihil efficere possum, quo salutem consequar, à qua ante omnia mea merita, efficaciter Dei voluntate exclusus sum. Quæ ratiocinatio vim non habet in nostra sententia, quia cum prædestinatio, & reprobatio facta sit in æternitate dependenter à nostris futuris operibus ab æterno præuisis; si sum prædestinatus, ideo sum, quia in Dei scientia præcesserunt mea merita cum auxilio gratiæ in tempore facta; quæ causa fuere, ut Deus ab æterno mihi gloriam prædestinaret. Si non sum prædestinatus, ideo non sum, quia similiter in Dei scientia præcesserunt mea demerita in tempore commissa; quæ similiter causa fuere, ut Deus ab æterno me à regno excluderet. Unde sicut Deus ab æterno potuit præuidisse bona mea opera, si ego nunc, ut iam pro mea libertate possum, bene sum operaturus; ita me ab æterno ad gloriam elegisse dependenter à meis bonis operibus, quæ sum factururus. Contra verò, sicut potuit ab æterno præuidisse mea demerita, si ego nunc, ut iam liberè possum, malè sum operaturus; ita me ab æterno à gloria exclusisse, dependenter à meis demeritis, quæ sum factururus: nam etiam si electio, vel exclusio à regno æternitate præcedat, causalitate tamen subsequitur mea merita, aut demerita in tempore facta: nam prius fuit in ipsa æternitate, me in tempore bene aut malè usque in finem vitæ operaturum, quam Deum me ad gloriam elegisse, vel à gloria exclusisse. Neque hinc sequitur, temporale fuisse causam æterni, quia non ut temporale, sed ut æternum in ipsa scientia Dei præcedens, fuit causa æterni.

77. Sed contra primò, nam eandem vim habet dilemma propositum in nostra sententia: quia, adhuc posito decreto vel de electione ad gloriam, vel de exclusionem à regno ex præuisione operum, impossibile est, aut electum da-

nari,

Matth. 5.

Eccles. 15.

nari, aut reprobam saluari. Respondeo, negando assumptum. Ad probationem autem distinguo antecedens, est impossibile impossibilitate consequente, supponente futura nostra opera in æternitate præuisa, concedo. Sola autem impossibilitas antecedens lædit libertatem, quia supponit gloriam, vel efficaciter decretam, vel efficaciter negatam independentem à nobis: non autem impossibilitas consequens, quæ supponit gloriam efficaciter decretam, vel negatam dependentem à futuris nostris operibus, in æternitate præuisis. Iuxta aliam verò sententiam habet prædictum dilemma suam vim, quia supponit gloriam, vel reprobationem efficaciter decretam independentem à nobis, non autem iuxta nostram; iuxta quam si bene egero, ego ipse sum causa, ut ab æterno sim ad gloriam electus: contra verò, si malè vixero, ego ipse sum causa, ut ab æterno sim à gloria exclusus.

78. Contrà secundò, quia quòd Petrus fuerit ab æterno ad gloriam electus, non autem Iudas, est, quia Petrus fuit ab æterno præuisus cum gratia finali, non autem Iudas: sed quòd Petrus ab æterno præuisus fuerit cum gratia finali, non autem Iudas, est, quia Deus, vni præparauit gratiam finaliter congruam, quam non præparauit alteri: ergo cur vnus potius, quam alter sit ad gloriam electus, sola Dei voluntas fuit, vni potius, quam alteri, congruam gratiam præparantis. Respondeo negando consequentiam, nam licet efficax electio ad gloriam pendeat à gratia finali, & hæc à voluntate Dei gratiam præparante, quia tamen hæc in ratione efficacis pendet etiam à libero consensu creaturæ, vi cuius eadem gratia, quæ præuisa est efficax, præuideri potuit inefficax, à quo tamen libero consensu non pendet gloria ut efficaciter decreta, vel negata; ideo etiam si gratia finaliter congrua, ex qua pendet electio ad gloriam, sit à sola voluntate Dei, illam potius, quam aliam præparante, adhuc tamen efficax electio ad gloriam, ut à causa meritoria, pendet à nostris operibus ex gratia profectis, quia, ut infra probabimus, illa non decernitur, nisi ut corona, & merces, quæ essentialiter ordinem dicunt ad merita, tanquam ad causam meritoriam, & mouentem Deum ad gloriam decernendam.

79. Confirmatur, Nam hunc modum indicat tum multitudo Angelorum prædestinatorum, tum paucitas hominum saluandorum. Etenim si electio vel exclusio à regno, à sola Dei voluntate penderet, cur ad illud tam paucos homines, tam multos elegit Angelos? cum potius respiciendo ad caput homogeneum Christum, multò plures debuissent homines, quàm Angelos ad regnandum eligere. Ratio autem huius discriminis in nostra sententia facile assignatur: quia, cum electio ad regnum, proposita sit ut præmium in stadio virtutis certantibus, cumque angeli, breuius faciliusque ha-

buerint certandi stadium; contra verò homines diuturnius, difficiliusque ob infirmioris naturæ imbecillitatem, & impugnantiam hostium multitudinem, & calliditatem, plures Angelorum, quàm hominum præuisi sunt in fine certaminis victores.

80. Dices. Hinc sequi, primam radicem discretionis Prædestinatorum à non prædestinatis fore ex nobis, quia ex nobis est, ut series auxiliorum nobis præparata sit finaliter efficax, ex quorū efficacia pēdet prima radix discretionis prædestinatorum à nō prædestinatis. Respondeo negando sequelam. Nam prima discretionis radix pendet ex voluntate Dei, eam serie auxiliorum præparantis, quæ præuisa est finaliter congrua: hoc autem non pendet ex nostra voluntate, licet ex nostra voluntate pēdeat, ut ea præuisa fuerit finaliter congrua. Vtrumque igitur in nostra sententia saluatur, & quòd prima radix discretionis prædestinatorum à nō prædestinatis sit à Deo, eam serie auxiliorum præparante; quæ præuisa est finaliter congrua, & quòd electio, vel reprobatio à regno facta sit dependentem à nostris operibus; tum quia electio, & reprobatio decreta est per modum mercedis, & iuste pœnæ, quarū vtræque supponit ex parte eligendi, vel reprobandi, propria merita, aut demerita. Tum quia, quòd talis series auxiliorum præuisa sit finaliter efficax, vel inefficax, aliquo modo à nostra pendet libertate.

81. Quinrum absurdum est, quia vel homines sunt ad gloriam electi, ante vel post præuisum peccatū originale: si ante, ut Scotistæ putant, tunc sequitur, aut tale decretum non coherere cū his, quæ de facto post peccatum originale executioni mandantur, aut certè tale decretum fuisse mutatum: vtrumque est absurdum: ergo. Maior probatur, nā vel ante præuisum originale peccatum Deus ad æternam felicitatem prædestinavit eosdem homines, & cum eadem perfectione & mensura gloriæ, quos & cum qua nunc de facto prædestinavit; vel alios homines; & secundū aliam gloriæ mensuram. Si dicatur secundū, sequitur, mutatum fuisse prius decretum: si dicatur primum, sequitur, tale decretum nō coherere cum his, quæ de facto sunt executioni mandata: nam de facto saluatur multi, qui peccato non existente non fuissent saluati; ut multi ex ijs, qui ex illicito concubitu nascuntur, qui tunc nati non fuissent, contra verò multi tunc saluati fuissent, qui de facto post originale peccatum non saluantur, ut multi, qui ex occisis parentibus, & ex ijs, qui in diluuiο perierunt, nati fuissent. Præterea nunc aliquos eligit ad gloriam, tanquam ad puram hereditatem, ut paruulos, cum solo Baptismo morientes, reliquos verò adultos ad eandem gloriam eligit, tanquam ad coronam: atqui peccato non existente, nullus fuisset ad gloriam electus, tanquam ad purā hereditatem, sed omnes electi fuissent ad illam, tanquā ad præmium, quia peccato nō existente, omnes adulta & matura ætate decessissent, cum nulla tunc immatura mors

Scotistæ

quæ tantum est pœna peccati, fuisset. Confirmatur, quia verisimile non est, ad eandem gloriæ meritum prædestinatos fuisse homines tunc, qui & diuturniore tempore vixissent, & intensiores, frequentioresq; actus virtutum eliciuissent ac nunc; qui & breviori tempore viuunt, & remissiores actus ob imbecillitatem vulneratę naturę eliciunt.

Augustin.
Thomista.

82. Si verò cum Augustino & Thomistis supponamus, electionem ad gloriā factam esse post originale peccatum, præuisum in se ipso scientiā visionis, tunc sequitur, gratiā collatā Adamo, non fuisse illi prædestinatā ex efficaci intentione glorię; siquidem hæc fuit efficaciter decreta post præuisum peccatum originale, quod in hac sententia supponit primā gratiā iam prædestinatā Adamo. Ergo saltem aliquod medium non est ex efficaci intentione finis à Deo volitum; quod est contra plerisque aduersarios, qui in hoc sententiam fundant de electione ad gloriā ante pręuisa merita, eò quod putent, nullum medium ad gloriā conducens, prudenter eligi posse nisi ex efficaci intentione finis, cū tamen Adamus electus sit ad gloriā, & nihilominus ei prima gratia non fuit ex efficaci intentione glorię collata. Nec dici potest, quod prima gratia, utpote peccato interrupta, illi ad gloriā non conduxerit, nam eadē postea fuit illi per pœnitentiam restituta, & cum ea reliqua dona supernaturalia.

Quarta probatio ex rationibus.

83. Quartò probatur hæc sententia ratione: potissima verò est. Nam de facto gloria decreta est adultis, ut merces & corona meritum; non potuit autem decerni, ut merces & corona meritum, nisi prædestinata sit dependenter à meritis, pręuisis scientiā visionis: igitur electio adultorum ad gloriā decreta est dependenter à meritis ipsorum præuisis scientiā visionis. Cōsequentiā syllogisticē deducitur ex præmissis. Maior est de fide, in sacris literis expressè reuelata, Lucæ 6. *Gaudere in illa die & exultate, ecce enim merces vestra multa est in celo.* Secundę ad Timotheum quarto. *In reliquo reposita est mihi corona iustitię, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex; non solum autem mihi, sed & ijs, qui diligunt aduentum eius.* Eandem veritatem expressit Christus sub parabola operatorum in vineam conductorum, Matth. 20. & ratio huius rei est: quia Deus in decernenda nobis gloria magis respicit ad gloriā suam, quàm ad gloriā nostrā; sicut princeps, cū proponit pręmium certantibus, magis respicit ad gloriā propriā, quàm ad gloriā ipsorum certantium. Maior autem gloria redundat in Deum ex meritis nostris, quàm ex ipsa glorificatione nostra, quoniam merita sunt actiones, liberè eli-

Lucæ 6.

Secundā ad
Timotheum 4.

Matth. 20.

citę à creatura in obsequium ipsius Dei, gloria verò est actio necessariò producta: actio autem eò est honorificentior alteri, quò liberius in ipsius obsequium exhibetur. Minor, in qua torius difficultatis cardo versatur, probatur hoc pacto. Merces & corona essentialē respectum dicunt ad merita & labores, à quibus causantur in genere causę moralis meritorię: non possunt autem merces & corona causari à meritis coronandi, quin merita ipsa præcedant coronam in scientia absoluta coronantis: igitur si gloria decreta est adultis, ut corona & merces, præcedere debuerunt ipsorum merita in scientia absoluta Dei, tanquam causa meritorie mouens Deum ad gloriā ipsam, ut coronam illis decernendam. Quò sit, ut prius ratione, quàm Deus efficaciter nos ad gloriā elegerit, prævidere debuerit scientiā visionis nostra merita ex gratia profecta, propter quæ motus fuerit ad gloriā nobis, ut coronam decernendam.

84. Confirmatur, quia Deus magis mouetur à gloria & honore proprio, quàm à gloria & honore nostro; nam *universa propter semetipsum operatus est Dominus*, Proverbior. 16. ergo in decernendis medijs prius respexit ad merita, quàm ad gloriā nostram, quoniam merita sunt magis honorifica Deo, quàm ipsa glorificatio nostra. Consequentia verò probatur, quia id Deus respicit prius, quod principalius intendit: quare proxima ratio, qua motus est Deus ad præparanda huic potius, quàm alteri media efficacia, fuerunt ipsa merita finalia, quæ potius vni, quàm alteri desideravit: hæc verò præuisa scientiā visionis, fuerunt postea motus causa decernendi illis gloriā ut coronam.

Præm. 16.

85. Ad hanc rationem responderetur primò, sufficere merita sub conditione tantum præuisa, ut ex illis moveri potuerit Deus ad gloriā, ut coronam decernendam. Confirmatur, quia sicuti in nostra sententia motus est Deus ad Christum, ut redemptorem eligendum, ex peccato Adam sub conditione tantum præuiso; ita moveri potuit ad gloriā, ut coronam nobis decernendam, ex meritis nostris sub conditione tantum præuisis. Sed contrā; nam ideo Deus elegit hos potius, quàm illos ad gloriā ut coronam capescendam, quia horum potius, quàm illorum merita prævidit: atqui sub conditione non potius Deus prævidit merita horum, quàm illorum; igitur ex meritis sub conditione tantum præuisis non potuit hos potius, quàm illos ad gloriā ut coronam eligere. Maior constat, nam electio ad gloriā ut coronam non est ex mera Dei voluntate, sed fundatur etiam in meritis ipsius coronandi. Minor probatur, quia sub conditione Deus non minus prævidit merita & demerita vnius, quàm merita & demerita alterius, si sub alia & alia serie auxiliorum, ac circumstantiarum constitu-

constitu-

constitutus fuisset. Vnde non potuit Deus potius ex meritis, aut demeritis vnus, quam alterius sub conditione tantum præiis ad gloriam, vt coronam decernendam moueri. Ad confirmationem, dispar est ratio de voluntate prædestinandi Christum vt redemptorem, & eligendi homines ad gloriam, tanquam ad coronam. Etenim prior voluntas tota pendet ex liberalitate Dei, nullam supponente certâ causam motiuâ ex parte creaturæ; posterior autem fundatur in certa causa motiuâ ex parte creaturæ, quæ sunt ipsius merita in obsequium Dei liberè exhibita.

86. Respondent secundò alij, voluisse Deum prædestinatis gloriâ vt coronam, non ex ipsorum meritis, tanquam ex causa meritoria, ipsum Deum mouente ad gloriâ decernendam, sed ex mera & pura sua liberalitate, atque amore. Ad eum modum, quo Pater aliquis desiderans dignitatem suo filio, vt illam maiore suo cum honore & fama consequatur, procurat, vt non gratis, sed per propria merita illam consequatur. Sed contrâ, quia vt probatum est, Deus non decernit nobis gloriâ, vt præmium duntaxat nostri laboris, sed etiam, & quidem principalius, vt præmium & retributionem operis in eius honorem, & obsequium impensis; ac proinde in ea decernenda, non tam respicit ad bonum præmiandi, quam ad bonum & gloriâ suâ propriam, quæ Deo principalius prouenit ex liberis nostris meritis, in eius honorem & obsequium impensis: igitur non potuit in gloriâ nobis decernenda moueri ex mera & sola sua liberalitate, nullo habito respectu ad merita nostra in ipsius obsequium exhibita; cum hæc sit principalis ratio, quam Deus in omnibus suis operibus intendit.

87. Respondent tertio alij, Deum duplex habuisse decretum de gloria, alterum intentionis, alterum executionis, per decretum intentionis docent, Deum nullum habuisse respectum ad merita prædestinandi, sed illam decreuisse ex mero suo beneplacito; ad ea tamen respectum habuisse per decretum executionis, in quo eandem gloriâ nobis gratis definitam quoad intentionem, rursus decreuit, vt præmium & coronam ex meritis nostris in executione præiis. Sed contrâ, quia non potuit Deus in decreto ipso intentionis non intendere id; quod sibi maximè honorificum erat, & in maiorem sui gloriâ & honorem redundabat; hoc autem sunt merita ipsa prædestinandi liberè in obsequium ipsius exhibenda. Præterea ob alias rationes displicet hoc duplex decretum in Deo, de quo in sequente ratione.

88. SECUNDA ratio desumitur ex ipsa temporali retributione gloriæ. Certum enim est, gloriâ quoad executionem retribui ex meritis, & propter merita, vt constat ex Matth. 25. Ergo etiam quoad intentionem definita est ex meritis, & propter merita ab æterno præiis. Consequentia probo, quoniam ipsa executio operis, manifestat intentionem agentis.

89. Negant aduersarij consequentiâ, & pro argumenti solutione recurrunt ad duplex illud decretum, paulò antè memoratum, nempe alterum per modum intentionis, quo Deus gloriâ intendit, vt finem independentem à meritis; & merita vt media dependentem à gloria, tanquam à fine; alterum per modum executionis, quo eandem gloriâ decreuit conferre dependentem à meritis, vt à causa morali meritoria. Sicut in quolibet artifice creato duplex distinguitur ordo, alter, quo ex præintento fine tendit ad media eligenda; alter, quo ex medijs progreditur ad finem exequendum. Primum decretum, quia gratis fit, nullo habito respectu ad meritum, tanquam ad rationem & causam moraliter mouentem, est purè misericordiæ & liberalitatis. Secundum, quia fit ex merito operum, in Dei honorem exhibitorum, est iustitiæ, seu gratitudinis, quo Deus remunerat opera in sui honorem & obsequium impensa. Hoc duplici decreto aduersarij conciliari putant multa loca Augustini, in quibus modò videtur concedere, gloriâ prædestinari ex meritis, modò independentem ab illis. Priora explicant de voluntate executiuâ, posteriora de electiuâ.

90. Sed contrâ, tum quia, vt sæpè dictum est, non potuit Deus decreto intentionis non intendere id, quod in maiorem sui redundaret gloriâ, nempe, velle prædestinatis gloriâ, vt præmium operum in ipsius obsequium impensorum; ac proinde prius ratione debuit velle merita, quam gloriâ; siquidem gloriâ voluit propter merita. Non potuit autem prius ratione velle merita, nisi prius etiam ratione illa præiiderit, vt absolutè futura; quia merita non voluit, vt purum finem, vti voluit nobis gloriâ, sed vt obsequia in ipsius honorem exhibita; & consequenter vt præiis scientia visionis, cum scientia conditionatâ ad hoc non sufficiat. Tum quia superfluum est hoc secundum decretum, nam per primum manent omnia sufficienter applicata suo tempore exequenda, quia per illud Deus efficaciter intendit singula vt practicè causanda: igitur sine decreto executiuo, vt tantum prioris electiuo, omnia manet suo tempore executioni mandanda. Confirmatur, quoniam si prior voluntas est efficax, vti ab Adversarijs ponitur, nõ sistit in ipsa gloria speculatiuè tantum diligenda, per simplicem duntaxat complacentiam, sed ad eam etiam se extendit per practicâ & efficacem intentionem, quæ executionem includit; per hanc enim distinguitur practica intentio à simplici complacentia. Vnde eatenus in nobis, præter priorem voluntatem intentionis, est necessaria posterior executionis, quatenus voluntas in nobis non est per se ipsa operatiua ad extra, sed eger ad exequenda ea, quæ ipsa efficaciter intendit, ope virtutis executiæ distincta: at voluntas Dei se ipsa est operatiua ad extra; neque eger ad exequendum, quod ipsa efficaciter intendit, virtute executiuâ distincta.

Augustin.

Matth. 25.

Tum demum, quia vel hæc duo decreta concurrunt ad gloriam causandam; vt causæ partiales, vel vt totales: quouis modo concurrant, semper sequitur, quod defacto gloria nobis non conferatur ex solis meritis, cum tamen scriptura vbique testetur, gloriam nobis conferri ex meritis. Nec dici potest, quod sola merita sint causa collationis gloriæ, sicut è contra sola misericordia est causa electionis eiusdem gloriæ: quia repugnat, aliquid esse causam efficacis electionis ad gloriam, & non esse causam temporalis collationis eiusdem gloriæ. Nam libera electio gloriæ in Deo supra actum necessarium, cuius nulla datur causa, importat solam connotationem temporalis collationis gloriæ. Igitur, si misericordia est causa efficacis electionis ad gloriam, erit etiam causa temporalis collationis eiusdem. Vnde adhuc non posito posteriore decreto executiuo gloriæ, ex vi tantum prioris nobis gratis conferretur gloria, cum vi talis decreti gloria sit totaliter, & efficaciter decreta.

Ruiz.

91. Respondent alij, inter quos Ruiz de prædestinatione Disp. XII. Sect. VI. & VII. Deum eadem volitione efficaci, & gratis intendisse gloriam ab æterno per merita consequendam à prædestinatis, & gratis illam in tempore conferre per merita, ita vt sicut ab æterno gratis voluit, vt gloria prædestinatis daretur ex iustitia & per merita, ita eadem voluntate in tempore gratis dat eandem gloriam ex iustitia, & per merita, non autem propter merita.

92. Verum hæc responsio dum vitare nititur vnum inconueniens, nempe duplicem illam voluntatem intentionis & executionis in Deo, in alia æquè absurdiora relabitur; quippe quæ & negat verum actum iustitiæ seu gratitudinis in Deo in retribuenda gloria prædestinatis, & ab eorum honestis operibus propriam tollit rationem meriti respectu consecutionis gloriæ. Primum est contra Paulum 2. ad Timotheum

2. Ad Tim.
4.

4. *Quam nempe gloriam, reddet mihi Dominus iustus iudex &c.* Dicitur autem Deus iustus iudex ipso actu iustitiæ, quo gloriam retribuit prædestinatis: ergo si hic actus non esset iustitiæ, falsò diceretur Deus gloriam reddere prædestinatis vt iustus iudex, sed potius illa elargiri vt liberalis donator. Secundum est contra Concilia & Patres, expressè docentes, opera iustorum esse vera & propria merita respectu consecutionis gloriæ. Audiatur Trident. sess. 6. Can. 32. *Si quis dixerit, hominis iustificati bona opera, ita esse dona Dei vt non sint etiam bona ipsius iustificati merita, aut ipsum iustificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Iesu Christi meritum, cuius viuum membrum est, sunt, non verè mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vita æterna, si tamen in gratia decesserit consecutionem, atque etiam gloria augmentum: anathema sit.* Est etiam contra Christi doctrinam Matth. 25.

Trident.

Vbi tam glorificationis prædestinatorum, quam reprobationis reproborum, meritoria causa assignatur bona, & mala eorum opera.

93. Priorem sequelam ostendo: nam actus virtutis dicitur talis ex motiuo formali ipsius virtutis: In hac autem sententia, motiuum formale, quo Deus confert in tempore gloriam, non est virtutis iustitiæ seu gratitudinis, sed liberalitatis seu misericordiæ. Igitur in hac sententia, actus, quo Deus in tempore gloriam tribuit prædestinatis, non est iustitiæ seu gratitudinis, sed liberalitatis seu misericordiæ. Maior ab omnibus recipitur: cum ab eo virtutis actus suam habeat denominationem, à quo habet specificationem: habet autem specificationem à motiuo formali; non autem ab obiecto materiali. Vnde qui debitum restituit non ex motiuo iustitiæ, sed temperantiæ, ne nimium afficiatur erga pecuniam, non facit actum iustitiæ, nisi tantum materialiter, sed temperantiæ. Minor prima syllogismi probatur: nam in hac sententia, motiuum formale, quo Deus mouetur ad dandam gloriam prædestinatis, non est, vt eorum bona opera in sui honorem & gloriam facta recompenset, sed vt se illis liberalem & misericordem ostendat: siquidem non confert illis gloriam intuitu bonorum operum, sed mera sua liberalitate, & gratuita voluntate. Vnde donat illis in tempore gloriam, mediantibus bonis operibus, non vt meritis, quibus eam à Deo impetrent, sed vt puris medijs, quibus illam gratuita Dei voluntate consequantur.

94. Posterior sequela probatur: quoniam in hac sententia, Deus gloriam nec ab æterno præparauit, nec in tempore confert prædestinatis, intuitu ipsorum bonorum operum, sed mera sua liberalitate & misericordia: igitur tollitur ratio meriti à bonis operibus prædestinatorum, respectu consecutionis gloriæ. Antecedens est ipsum Aduersariorum assertum, qui propterea negant, gloriam dari propter merita, sed per, vel ex meritis. Consequentia verò probatur: nam sicut meritum in actu primo constituitur per virtutem moraliter motiuam alterius voluntatis: ita meritum in actu secundo formaliter constituitur per actualem motionem, quæ alterius voluntatem moraliter mouet, ad aliquid ipsius intuitu dandum. Igitur si bona opera prædestinatorum non mouent moraliter diuinam voluntatem, vt intuitu ipsorum eis gloriam retribuatur, non habebunt respectu consecutionis gloriæ rationem meriti, sed meri ac puri medijs, ex ordinatione diuina prærequisiti.

95. Confirmatur primò. Non est vera causa meritoria, quæ non habet veram causalitatem causæ meritoria. Atqui bona opera prædestinatorum, iuxta hanc sententiam, non habent veram causalitatem causæ meritoria respectu consecutionis

gloriæ

gloriæ: Ergo respectu consecutionis gloriæ non sunt vera merita, contra citatam auctoritatem Concilij. Maior patet: nam causa constituitur formaliter in ratione causæ causalitate. Minor probatur: nam causalitas causæ meritoria, est motio moralis, qua mouetur agens ad retribuendum aliquid intuitu ipsius operis merentis.

96. Confirmatur 2. Merita non causant, nisi vt præcognita: iuxta hanc autem sententiam, bona opera prædestinatorum non causant vt præcognita, igitur non habent veram rationem meriti. Maior patet: nam merita causant impetrando ab ipso præmiante ob suam honestatem exhibitam in honorem alterius, præmium: impetrant autem vt præcognita ab ipso præmiante, vt per se claret. Minor primi syllogismi probatur: quoniam iuxta hanc sententiam, Deus tribuit gloriam prædestinatis in tempore ex eadem voluntate, qua illam prædestinavit ab æterno: sed iuxta hanc eandem sententiam, illam ab æterno Deus non prædestinavit ex meritis præcognitis vt absolute futuris, quo pacto tantum sunt apta impetrare meritorie gloriam à Deo. Minor hæc probatur: nam hæc fuerunt ab æterno præuisa post decretum de medijs efficacibus, quæ in hac sententia præparata fuerunt post decretum electionis ad gloriam: ergo neque in tempore illam tribuit ex meritis præcognitis. Nam licet, quando Deus in tempore gloriam tribuit, merita cognoscat, vt actu iam in sui honorem exhibita, talis tamen meritorum cognitio ad gloriæ collationem se habet merè comitantè: siquidem ex sola voluntate electiua ad gloriam, & ex eodem motu, quo ab æterno motus fuit, independentè ab illis prædestinatorum meritis in hac sententia gloriam tribuit in tempore.

Matth. 25. 97. Confirmatur tertio: Nam Matth. 25. æquè pro collatione gloriæ, ac pro pænæ inflictione, tanquam causa meritoria assignantur bona opera prædestinatorum, & mala reproborum: atqui hæc sunt vera causa moralis meritoria inflictionis pænæ: ergo & illa erunt vera causa moralis meritoria collationis gloriæ. Minor conceditur ab Aduersarijs, qui quamuis concedant, negatiuam exclusionem à gloria non esse propter demerita, haud tamen negant, ipsam positiuam inflictionem pænæ esse propter eorum peccata, tanquam propter veram causam moralem meritoriam talis pænæ.

98. Confirmatur quarto: Quoniam hæc responsio tollit ab ipsa gloria prædestinatorum formalem rationem mercedis, coronæ, ac præmij. Nam merces dicitur per respectum ad laborem, propter quem, & intuitu cuius soluitur, iuxta illud ad Rom. 4. *Ei autem, qui operatur, merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum*

debitum. Corona autem, & præmium dicuntur per ordinem ad opera bona propter quæ, & intuitu quorum retribuuntur. Sicut pænna dicitur per respectum ad opera mala, propter quæ, & intuitu quorum infligitur. Vnde solum materialiter in hac sententia diceretur merces, corona, & præmium, ex ipsa materiali & extrinseca consecutione gloriæ per merita, non autem formaliter ex intrinseco actu, quo Deus illam tribuit, cum talis actus in Deo in hac sententia non sit iustitiæ & gratitudinis, sed misericordiæ & liberalitatis.

99. TERTIA ratio ducitur ex æterna reprobatione positiua malorum, quæ sicut facta est ex præiis demeritis, ita æterna electio iustorum ex præiis meritis: tum quia non minus in executione gloria retribuitur ex meritis, quam pænna ex demeritis: ergo non minus in intentione gloria decernitur ex meritis, quam pænna ex demeritis. Tum quia vtraque est à Deo viatoribus proposita, vt meta & finis præsentis certaminis; ergo sicut decreta est vna ex demeritis, ita & altera ex meritis.

100. At potuit, inquit, Deus independentè à meritis decernere gloriam, quia bona est, non autem pænnam, quæ ex se bona non est, & culpam supponit. Sed contrà, tum ad hominem contra Thomistas. Nam potest Deus in ipsorum sententia, prædefinire actus malos; igitur ex se etiam poterit prædefinire pænnam. Consequentiam probo, nam plus est prædefinire actum prauum, qui malitiam intrinsecè includit, quam pænnam, quæ illam tantum supponit: nam potest Deus supposito peccato pænnam intendere, cum tamen peccatum nullo pacto intendere possit. Tum quia hoc potius demonstrat, vtramque esse à Deo dependentè à nostris operibus definitam; cum hoc nullum inuoluat absurdum, & aliunde pænna & præmium melius sibi respondeant.

Contra Thomistas.

Ordo decretorum Dei circa Prædestinationem Adultorum ac Parvulorum.

101. Vt autem totam hanc de prædestinatione doctrinam breuiter comprehendam, Dicendum est, Deum primo decreuisse condere hunc mundum, & in eo tot creaturas rationales, æternæ gloriæ capaces, sub ijs circumstantijs & occasionibus voluisse creare, quot & sub quibus de facto eas creauit: Tum liberali & misericordi sua voluntate omnibus præparasse sufficientia media ad salutem, quibus singulæ creaturæ possent talem gloriam consequi. Hæc autem media fuerunt tum Christus prædestinatus vt Redemptor ex occasione peccati præiis sub conditio-

ne fu-

ne futuri, in hac serie & ordine Vniuersi: tum institutio Sacramentorum, & quædam vniuersalia media in causis ipsis vniuersalibus præparata. Deinde singulis eligisse media vberiora & efficacia vniuersis, minus vbera & inefficacia alijs pro beneplacito suæ voluntatis, & rerum, circumstantiarumve opportunitate. Atque totum hoc decretum fuit liberalitatis & misericordiæ. Quod verò sibi complacuerit, vberiora & efficaciora vniuersis, quàm alijs auxilia conferre, hoc spectat ad alios fines, nempe ad suam, & creaturæ libertatem ostendendam; ad dona gratiæ magnificandam; ad naturæ imbecillitatem manifestandam, aliosq; fines sibi notos. Tum ex tot creaturarum multitudine alias præuidisse cum collatis donis in sua gratia, & amicitia finaliter perseverantes; alias verò defectu propriæ voluntatis, in finali peccato decedentes. Tandem absoluto, & definitiuo decreto illis æternam felicitatem, vt condignum præmium, his sempiternam miseriam in pœnam suorum scelerum statuissse. Atque hoc est decretum illud, quod S. Augustinus iustitiæ, & remunerationis appellat, quo Deus nobiscum se gessit more iudicis, definiens præmium vniuersis, & decernentis pœnam alijs, ipsorum operibus condignam. Atque in hoc vltimo signo, & decreto compleretur tota series & ordo prædestinationis, & reprobationis adulatorum, absque alio decreto executiuo distincto, cum vi huius voluntatis media, & finis maneat executioni suo tempore efficaciter applicata.

Augustin.

101. In qua serie & ordine signorum non modò in Deo assignamus antecedentem voluntatem saluandi omnes; in ipso primo decreto mittendi Christum; vt redemptorem in remedium peccati sub conditione præuisi, & instituendi sacramenta, præparandique media vniuersalia pro omnibus ad supernaturalem felicitatem consequendam: sed etiam saluamus, quo pacto Deus neminem ex se antecedente voluntate à regno exclusit; & quòd nulla facta sit exclusio, nisi post præuisa demerita. Saluamus etiam peculiarem affectum, quem Deus habet etiam ante præuisa merita, in ipsa voluntate præparandi media congrua erga prædestinatos, quem non habet erga reprobandos, quibus tantùm præparat media sufficientia. Hæc tamen peculiaris dilectio, quæ simul fuit præ alijs ad gratiam efficacem electio, non est in Deo distincta voluntas à voluntate ipsa præparandi media efficacia ad gloriam; cuius tantùm fuit virtualis, non formalis electio. Sicut è contra, electio ad gratiam inefficacem, quæ est simplex electio virtualis ad gloriam, simul fuit efficax exclusio virtualis à regno. Neque enim repugnant hæc duæ voluntates in Deo, simplex scilicet volitio rei, & simul efficax volitio eiusdem, quando illæ effectum de-

cernunt dependenter à voluntate alterius, cuiusmodi sunt hæc duæ voluntates in Deo. Nam prior hoc ipso, quòd tribuit media sufficientia ad salutem, quantum est de se intendit illam: posterior verò, quia non tribuit media efficacia, quibus simus salutem infallibiliter consecuturi; dicitur efficax volitio eiusdem, non quidem formalis, cum nondum reprobos ab æterna salute formaliter excludat, sed tantùm virtualis, inclusa in ipsa mediorum inefficacitate. Vnde qua ratione non repugnant voluntas dandi media sufficientia, & voluntas dandi media efficacia ad salutem: eadem ratione non repugnant simplex voluntas virtualis ad gloriam, & efficax voluntas virtualis ad eandem.

103. Atque hæc de Prædestinatione adulatorum tam hominum, quàm Angelorum. Cæterum paruuli non eliguntur ad gloriam, tanquam ad præmium ex ipsorum præuisis meritis, quorum nondum sunt capaces; sed tanquam ad puram hæreditatem, ex præuisa eorum finali iustificatione, ad quam ordinantur ex meritis Christi, tanquam capitis, medijs causis tam naturalibus, quàm liberis, ex quarum applicatione pendet eorum iustificatio, per regenerationis lauacrum.

*Corollaria Doctrina ad primum caput
argumentorum ex Scripturâ.*

104. Ex dictis infertur primò, non modò gloriam & ab æterno decretam fuisse, & in tempore datam propter præuisa merita futura, sed etiam gratiam iustificantem, eiusque incrementum adultis tam in æternitate præparata; quàm in tempore collata esse propter præuisa merita futura, vel de congruo, respectu primæ gratiæ iustificantis, vel de condigno respectu incrementi eiusdem. Ratio, quoniam etiam hæc dantur vt præmium propter merita, vel de congruo, vel de condigno: ergo etiam hæc decernuntur & conferuntur propter præuisa merita illius, intuitu quorum decernuntur & conferuntur: cum hoc exigit ratio præmij, vt non prius decernatur, vel conferatur, quàm promerentis opera, intuitu quorum illud decernitur & conferatur, præuideantur futura.

105. Infertur secundò, non solum quando præmium decernitur, vel conferitur propter merita ipsius præmiandi; sed etiam, quando decernitur, vel conferitur propter merita alterius, debent illa præuideri vt absolute futura. Ratio quia siue merita sint propria ipsius præmiandi, siue alterius, vt valeant præmium causare, debent in scientia præmiantis præcedere præmium, quia debent illud causare præ-

cognita

cognita ut absolute futura; eo quod debent illud causare, moraliter inclinando voluntatem præmiantis, ut illud in sui recompensam retribuat. Hinc fit, ut merita Christi debuerint ut absolute futura in scientia Dei præcedere tam hominum, quam Angelorum prædestinationem, quibus de facto iuxta probabiliorem sententiam, collata est gratia & gloria intuitu meritum Christi.

106. Dicitur. Sæpe Deus excitat unum, ut propter orationem & bona opera ipsius saluet alium: sed talis excitatio est effectus voluntatis, quæ Deus vult saluare alterum: cum tamen huiusmodi excitatio non sequatur, sed præcedat merita ipsa excitandi, siquidem ad hoc illa datur, ut per eam quis ad merendum pro altero excitetur: ergo non semper merita unius præcedunt in scientia præmiantis præmium alteri retribuendum. Resp. Negando minorem assumptam. Etenim talis excitatio non est effectus voluntatis formalis de gloriæ electione, quia nondum est in se decreta formaliter; sed vel est effectus voluntatis virtualis inclusæ in alia voluntate formali antecedente de medijs, vel est ipsa prima voluntas virtualis de gloria, inclusa in ipsa prima voluntate formali de præparanda excitatione, tanquam primo medio ad gloriæ consecutionem.

107. Inferitur 3. Non semper prædestinatos discerni à non prædestinatis per primam gratiam congruam, sed per ultimam finalem: tum quia interdum secundum hanc sunt æquales; cum tam prædestinatus, quam reprobis interdum vocentur ad primam gratiam congruam. Tum quia donec prævideatur gratia finalis, semper est in prædestinata libertas illam respuendi, ac proinde semper manet scientia diuina indifferens ad oppositum videndum, cum visio æterna Dei supponat obiectum futurum. Etenim prius prioritate rationis & quasi causalitatis obiecti fuerunt ab æterno merita finalia futura Petri, quam eorundem præscientia in Deo. Dixi, non semper: quia interdum prædestinatus discernitur à non prædestinato per solam primam vocationem congruam, quando scilicet illa simul est finalis, ut contingit in duobus paruulis, quorum vnus baptizatus, alter non baptizatus ex hac vita decedit.

108. Inferitur 4. Etiam si in tota serie mediorum, quibus prædestinatus gloriam consequitur, multa à Deo decernantur, & conferantur, ut præmia intuitu præcedentium operum, tanquam meritum vel de congruo, vel de condigno, adhuc tota series mediorum dicitur ex gratuita & liberali Dei voluntate preparata prædestinato. Ratio, quia omnia subsequencia merita originem trahunt ex prima vocatione congrua, tanquam ex radice, quæ cum nulla præsupponat merita, nec condigna, nec congrua, cum ante illam non præce-

dant nisi opera naturalia, quæ cum ordine gratiæ nullâ habent connexionem, omnino gratis præparatur, & conferitur: ac proinde reliqua etiam opera, quæ ex ipsa tanquam ex radice originantur, dicuntur gratis dari.

109. Dicitur. Hoc pacto etiam gloria dici potest gratis nobis præparari & conferri, contra ea, quæ supra docuimus. Sequela probatur, nam etiam gloria originem trahit ex prima vocatione tanquam ex prima radice. Resp. Bifariam posse gloriam considerari, vno modo, ut integrat totam seriem prædestinationis, quæ incipit à prima vocatione: & ut sic, concedo, gloriam gratis nobis præparari, & conferri: in quo sensu dicitur gloria ab Augustino gratia pro gratia: alio modo, seorsim quatenus effectus est præcedentium meritum: quo pacto non gratis, sed ex iustitia seu gratitudine nobis præparatur, & conferitur. Eadem ratione media posteriora, quæ dantur ob merita priora, si considerentur ut integrantia totam seriem prædestinationis includentis primam vocationem, dicuntur gratis dari, ratione primæ vocationis, à qua originantur: si verò considerentur seorsim ut effectus distincti priorum meritum, ut sic non gratis, sed ex iustitia & gratitudine nobis præparantur, & conferuntur.

110. Inferitur 5. Posse finem simul in eodem signo rationis decerni ut exequendum per tale medium, vel tale medium executioni mandandum propter talem finem; non posse autem simul in eodem signo rationis decerni meritum ut causam præmij, & præmium ut effectum meriti. Ratio discriminis: quoniam etsi finis sit causa medijs, & medium effectus finis in intentione; ut tamen vnum decernatur ut exequendum per aliud, non prærequiritur cognitio alterius, ut absolute futuri, sed sufficit, ut vtrumque cognoscatur possibile, eo quod finis non causat per bonitatem existentem, sed possibilem: eadem possibilitas sufficit, ut cum fine decernatur medium vel tanquam effectus ipsius in intentione, vel tanquam causa eiusdem in executione. Ut autem præmium decernatur propter meritum, necessario prærequiritur cognitio meriti ut absolute futuri; quia meritum non causat nisi propter bonitatem existentem à præmiantis præcognitam; cumque cognitio rei ut absolute futuri præsupponat absolutum decretum Dei de eadem re futura, non poterit in eodem signo rationis decerni præmij & meritum simul, cum decretum præmij præsupponat cognitionem meriti, & cognitio meriti decretum mediorum ad meritum necessarium. Hinc patet, cur in sexto tomo de Incarnatione Disp. VII. asseramus, potuisse Deum in eodem signo rationis simul decernere Incarnationem propter remedium peccati præiusti scientia conditionata, tanquam propter finem proximum,

& simul

Augustin.

& simul remedium ipsum peccati dependenter ab Incarnatione, tanquam à medio ex voluntate Dei connexo cum tali fine, & virtutemque propter Christi gloriam & exaltationem, tanquam propter finem magis remotum, etiam si Christi opera ut causa meritoria debuerint ratione præcedere prædestinationem gratiæ & gloriæ tam hominum, quam Angelorum, dependenter à quibus prædestinati sunt. Quoniam in ratione finis & medij vnum non necessariò præsupponit alterum ut absolute futurum, vti præmium præsupponit meritum.

111. Inferitur 6. Quæ hæc dicta sunt, non repugnare ijs, quæ supra docuimus Disp. XIV. De voluntate Dei, Sect. V. posse nimirum Deum antecedenter ad nostram libertatem prædefinire omnes actus nostros in indiuiduo, absque præiudicio nostræ libertatis: nam ibi asserimus, huiusmodi prædefinitionem non repugnare creaturæ libertati, eò quod cum tali prædefinitione stare potest intrinseca libertas in creatura, qua liberè prædefinitum actum elicere possit, quæ libertas non saluatur in assecutione gloriæ, si hæc independentem à nostris meritis decernitur; quia hanc non liberè, sed necessariò elicimus, Physicè prædeterminati à lumine gloriæ. Hic verò tantum docemus, huiusmodi prædefinitionem independentem à libera cooperatione nostra futura repugnare naturæ præmij. Quare potest Deus absque læsione nostræ libertatis antecedenter ad liberam nostram cooperationem absolute futuram, prædefinire actum charitatis, exempli causa: quia potest ea media ad illum elicendum nobis præparare, cum quibus præiudicet illum eundem liberè sub conditione à nobis elicendum. Non potest autem eundem actum prædefinire tanquam præmium alterius actus, nisi præiudicet eo actu, intuitu cuius hic decernitur in præmium, ut absolute futuro, cum hoc poscat ratio ipsa præmij, ut non primò decernatur, quàm præuideatur causa meritoria propter quam decernitur.

Ad primum caput argumentorum ex Scripturâ.

112. Ad argumenta oppositæ sententiæ, & primò ad testimonia Scripturæ respondeo primò, ea omnia explicari posse de electione ad gratiam efficacem, ut ea explicat Augustinus lib. de correptione & gratia, de dono perseverantiæ, & lib. de prædest. Sanctorum, in cuius decimo capite, hoc constituit inter prædestinationem seu electionem, & ipsam gratiam discrimen, quod prædestinatio seu electio, est gratiæ præparatio; gratia verò, est ipsa temporalis gratiæ collatio. Vnde illam appellat electionem secundum propositum, quæ qui vocatur, infallibiliter respondet: eamque distinguit à vocatione, qua multi vocantur, & non eligun-

tur, quia non vocantur electione efficaci, & secundum propositum. Ex qua voluntate provenit, ut sæpè Deus multa operetur supra ordinariam naturæ cursum ut ipse Augustinus testatur de correptione & gratia capite 7. iuxta hunc sensum explicatur allarum exemplum de Iacob & Esau; alioqui illud nimium probaret; probaret enim, Deum ex se Esau odisse, cum tamen nihil eorum, quæ fecit Deus, odit, Sapient. 11.

113. Secundò allata Scripturæ testimonia explicari possunt de electione ad gloriam, non per modum causæ & à priori; sed per modum signi, & à posteriori; quo pacto dicere solemus, omnes præsciti damnantur; non quod præscientia sit causa damnationis, sed signum tantum, & causa cognoscendi infallibilis. Hoc modo intelligitur locus ille Act. 13. *Crediderunt, quotquot præordinati erant in vitam æternam*; ita ut præordinatio in vitam æternam fuerit signum, & causa tantum in cognoscendo, cur hi potius, quàm illi credituri essent: cum potius merita futura præuisa fuerint causa præordinationis in vitam æternam, & postea signum, & causa cognoscendi futura merita eorundem præordinatorum. Alij non improbabiler hunc locum explicant de prædestinatione ad fidem, quæ vita æterna inchoatim dicitur, iuxta illud Ioan. 17. *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum, & quem misisti Iesum-Christum*: ut sensus sit, actu crediderunt quotquot erant per congruam vocationem ad fidem à Deo prædestinati. Alioqui si de prædestinatione ad gloriam ibi sermo esset, necessariò dicendum foret, omnes, qui tunc crediderunt, fuisse prædestinatos, ac proinde saluatos: contra verò eos, qui tunc non crediderunt, non fuisse prædestinatos. Quod nec verum, nec probabile videtur, cum non soleat Deus viatoribus suam prædestinationem, & multò minùs reprobationem reuelare.

114. Tertio eadem Scripturæ testimonia intelligi possunt de electione ad gloriam tantum virtuali, & conditionata, sub intellecta tacita conditione, si in accepta gratia permanferint. Sic explicatur locus ille Lucæ secundo. *Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum*. Alioqui, si de absoluta electione ad gloriam Christus locutus fuisset, reuelasset Apostolis eorum prædestinationem, quod non est verisimile, cum hoc affectum retardet benè operandi.

115. Vnum superest testimonium paulò difficilius explicatu, præcitato loco Sapientiæ 4. *Rapius est, ne malitia mutet intellectum eius, aut ne filio deciperet animum illius*. Adhuc autem illud difficiliter reddit ratio, quam Scriptura ibidem assignat: *Placita enim erat, inquit, Deo anima illius: propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum*. Vbi ratio, cur aliquan-

Explicatur
Scriptura
2.

Ioan. 17.

Explicatur
Scriptura
3.

Lucæ 2.

Sapient. 2.
Locus diffi-
cilis Script.

do

do Deus præmaturè iustum ex hac vita rapiat, est, quia placita est ei anima illius. Est autem Deo placita anima iusti propter electionem ad gloriâ, quæ ipsius merita præcedens mouet Deum finaliter ad rapiendum illum ex hac vita, antequam in peccatum cadat.

116. Sed in primis hunc locum explicans Augustinus lib. de prædest. Sanctorum cap. 14. huiusmodi præmaturum raptum iusti, ne malicia mutet intellectum eius, non refert ad gloriâ, sed ad gratiæ efficacis electionem, nam ex testimonio Scripturæ colligit contra Pelagium, gratis nobis gratiam dari. Secundo rectè explicari potest de efficaci electione ad gratiam finalem, propter quam placita est Deo anima iusti; aut etiam de ipsa electione ad gloriâ decretam iam, & prædefinitam ex meritis finaliter præiudis.

*Ad secundum caput argumentorum
ex auctoritate Augustini.*

Augustin.
explicatur.

117. Ad auctoritatem verò Augustini respondeo, illum per electionem intelligere vel electionem ad gratiam, vel ad gloriâ independentem ab operibus liberi arbitrij, solius naturæ viribus elicitis. Tum quia de hoc erat inter ipsum, & Pelagium controuersia. Tum quia, quæ de electione docet, ait esse certa fide credenda, quod de electione ad gloriâ dependentem ab operibus gratiæ dici non potest. Nec sat est dicere, Augustinum obiter etiam hanc sententiam catholicam inter disputandum contra Hæreticos impugnasse: tum quia debuisset hoc explicare; alioqui eadem censura Catholicam, atque hæreticam sententiam damnasset. Tum quia ubique Augustinus egit de electione prædestinatorum, vel de electione secundum propositum, nunquam illam expressè appellat electionem ad gloriâ; sæpè autem expressè vocat electionem ad gratiam. Signum igitur est, quod quando illam absolute appellat electionem, non intelligat, nisi de electione ad gratiam, non de electione ad gloriâ.

118. Primus igitur locus adductus intelligendus est de electione ad gratiam efficacem, quæ, quia simul est virtualis, & inchoata electio ad gloriâ, dicuntur ad eam prædestinati electi ad regnandum cum Christo. Quod autem per electionem ad regnandum cum Christo eo loco intelligat Augustinus electionem ad gratiam efficacem, quæ simul est virtualis electio ad gloriâ, constat: tum quia nunquam eo loco, vel alibi, ut dictum est, ipse virtutur nomine electionis ad gloriâ: Tum quia expressè & signatè hanc electionem eo loco appellat electionem ad gratiam: *Electi sunt*, inquit, *per electionem, ut dictum est, gratiæ, non præcedentium meritum suorum.* Tum quia tales electos ait esse

discretos ab ipsa massa perditionis, *gratiæ largitate, & præscientiâ.* Si autem per electionem intellexisset electionem ad gloriâ profectò ille non dixisset, eos discerni, *præscientiâ, & gratiæ largitate, sed potius voluntate, & electione ad gloriâ, quæ præscientiâ, & gratiæ largitatem antecedit, & primò ac principaliter prædestinatos à massa perditionis discernit.*

119. Eodem modo intelligendus est secundus locus. Ad tertium verò, neganda est consequentia, quoniam ante fidem nulla præcedunt opera gratiæ, propter quæ possumus ad fidem eligi, sicut præcedunt ante gloriâ. Ad quartum neganda est minor: nam in doctrina Augustini propositum est idem, atque electio ad gratiam efficacem, ut vel mediocriter in doctrina Augustini versato constat. Ad confirmationem, quod ubique ipse defendit, est, electionem ad gratiam, aut si mauis, etiam ad gloriâ, non fieri ex solus liberi arbitrij meritis, de qua tantum erat ipsius contra Pelagianos disputatio.

Quid pro-
positum si-
gnificat in
doctrina
Augustini.

*Ad tertium caput rationum oppositæ
Sententiæ.*

120. Ad fundamentum oppositæ sententiæ, distinguendum est antecedens: semper efficacem electionem mediorum præcedit efficax voluntas finis, nego: semper efficacem electionem mediorum præcedit aliqua simplex saltem voluntas finis, concedo. Constat de ipsa efficaci electione mediorum efficaciam, quæ Deus interdum confert reprobis in hac vita; certum enim est, sæpè Deum in hac vita conferre reprobis media efficacia ad salutem, cum tamen illa non causentur ex efficaci, sed ex simplici dumtaxat affectu finis, quem Deus illis intendit in ipsis medijs & causis vniuersalibus. Quod autem nequeant media eligi, nisi ex aliqua saltem intentione finis, patet; quia media dicunt essentialem respectum ad finem, tanquam ad causam, propter quam eliguntur. Quod autem non semper sit necessaria efficax intentio finis ad efficacem electionem mediorum, probatur: tum quia interdum finis non solum pendet ab agente conferente media, sed etiam ab agente applicante media ad finem consequendum; media verò solum pendent ab agente media ipsa conferente. Vnde poterit Deus conferre media efficacia, etiam si non intendat efficaciter finem, quia efficax intentio finis non solum pendet à Deo, sed etiam à creatura in genere causa meritorie: efficax verò electio mediorum pendet à solo Deo. Tum quia, esto Deus per efficacem electionem mediorum non præintendat efficaciter finem remotum, & minus principalem respectu sui, qui est gloria ipsa creature; per eam tamen efficaciter præintendit finem proximum, & magis principalem respectu sui, qui sunt merita ipsa

Ad rationes

creaturæ.

creaturæ, in obsequium ipsius Dei exhibita. Quæ merita Deus principaliter, utpote sibi magis honorifica, in negotio prædestinationis intendit.

121. At nequeunt, inquit, merita prius intendi, quàm prævideantur, nequeunt autem prævideri ante efficacem electionem mediorum: igitur nequit Deus efficacia media eligere propter efficacem intentionem meritorum. Respondeo, merita dupliciter posse prævideri; vno modo, ut absolute futura; alio modo, ut tantum possibili. Primo modo debent prævideri, quando intenduntur in genere causæ meritorie, mouentis moraliter agens ad retribuendum præmium in recompensationem operis, in obsequium ipsius præmiantis impens; secundo tantum modo, debent prævideri, quando intenduntur in genere causæ finalis, mouentis agens ad communicandam sibi ipsi existentiam. Cuius discriminis ratio est, quia quando intenduntur in genere causæ meritorie, præsupponi debent existentia, saltem in ipsa scientia præmiantis; quia merita non sunt apta mouere præmiantem ad retribuendum merenti præmium, nisi ut existentia: quando verò intenduntur in genere causæ finalis, cum non debeant mouere agens, nisi ad existentiam sui, non est necesse, ut præsupponantur existere: alioqui præsupponerentur secundum effectum, secundum quem debent ab agente causari. Quare non potest Deus intendere merita in genere causæ meritorie, nisi illa prævideat, ut euidencia in sua scientia absoluta: potest autem illa intendere in genere causæ finalis, si tantum illa prævideat ut possibilia: potest autem illa prævidere, ut possibilia ante efficacem electionem mediorum; ac proinde ante efficacem electionem mediorum potest illa efficaciter intendere in genere causæ finalis, etsi nequeat illa intendere in genere causæ meritorie, nisi post efficacem electionem mediorum, ex quorum libera applicatione pendunt merita ipsa in executione exhibenda.

122. Vnde prima probatio antecedentis solum ostendit, non posse media eligi, nisi ex aliqua simplici saltem intentione finis, quod ultro concedimus. Ad secundam probationem dico, minorem esse veram, quando electio mediorum adæquatè pender ab intentione finis; secus quando electio mediorum non pender adæquatè ab intentione finis, sed etiam à libertate eligentis, vel ab aliquo alio fine ab eligente efficaciter intento. Vnde non sequitur, plus virtutis esse in effectu, quàm in causa adæquatè sumpta; nam hæc non est tantum inefficax intentio finis, sed etiam libertas ipsa eligentis media, vel intentio alterius finis ab eligente efficaciter præintenti.

123. Ad Tertiam probationem, distinguo minorem: non possunt prædestinari adæquatè, & completè distinguui à non

prædestinatis, sola voluntate mediorum efficacium, concedo: nam sicut completa prædestinatio includit utramque voluntatem, mediorum scilicet, & finis; ita per utramque prædestinati completè secernuntur à non prædestinatis: non possunt distinguui incompletè & inchoatiuè, nego. Nam ea voluntate prædestinati distinguuntur à reprobis, quæ includit media infallibiter consecutura finem: hæc autem est voluntas præparandi media efficaciam, quæ est propria prædestinatorum.

124. Ad probationem minoris, distinguo primum consequens: non distinguuntur inchoatiuè prædestinati à non prædestinatis, sola voluntate mediorum efficacium prius, quàm prævideatur ipsorum finalis consensus, ut ratio motiua ad præparanda illis talia media, nego: nam licet posteriora media Deus præpararet ex meritis prioribus, prima tamen, & consequenter totam prædestinationem ex nullis præparat meritis: ut conditio verò, sine qua non posset Deus ea media præparare, ut liberè ab ipsa creatura exequenda, concedo.

125. Cæterum negandum non est, Deum in ipsa efficaci electione mediorum concomitanter & virtualiter, antecedenter & formaliter, intendere vni potius, quàm alteri efficaciter gloriam. Per quam efficacem intentionem virtuales gloriam prædestinati discernuntur à non prædestinatis, saltem inchoatiuè, & virtualiter. Cur autem Deus virtualiter tantum, & non formaliter dicatur intendere finem efficaciter prædestinatis in ipsa electione efficacium mediorum, ea est: quia volitio libera Dei dicitur talis, vel talis volitio formaliter per connotationem talis, aut talis rei liberè à se dependentis: cum igitur voluntas mediorum efficacium nondum connotet formaliter gloriam prædestinatorum, ut coronam liberè à se dependentem, cum in eo signo nondum sit gloria definita ut corona, quia in eo signo nondum sunt præuisa merita, à quibus pender definitio gloriæ ut coronæ: non potest dici volitio efficax formalis gloriæ ut coronæ, sed tantum virtualis.

126. Ad primam confirmationem, nego antecedens de efficaci intentione formalis gloriæ, secus de efficaci intentione virtualis, inclusa in ipsa efficaci voluntate dandi perseverantiam. Neque valet, gratis præparat perseverantiam; ergo gratis etiam præparat gloriam. Nam perseverantia dicit totam collectionem auxiliorum, quam nec de congruo mereri possumus, quia includit prima auxilia, quæ sub meritum non cadunt; gloria verò supponit merita, quæ præsupponunt auxilia gratiæ: vnde gloria non decernitur ex auxilijs gratis collatis, sed ex meritis præsupponentibus auxilia gratis collata. Quod argumentum soluendum est etiam ab aduersarijs in ordine ad ipsam executionem gloriæ, quæ datur ex meritis, ex quibus tamen non datur perseverantia.

127. Ad secundam confirmationem, neganda est consequentia; & retorqueo argumentum contra ipsos aduersarios: nam sicut Christus non habuit gloriam animæ in executione dependenter à meritis proprijs, ita neque illam habuit in intentione: contra verò, quia nos gloriam in executione accipimus dependenter à nostris meritis, ad eandem etiam quoad intentionem eligimur dependenter ex iisdem meritis. Ratio autem cur Christus gloriam animæ non habuit ex meritis, est, quia hæc fuit altiori titulo, nempe filiationis naturalis debita; & aliunde, ut illam ex meritis haberet, derogasset maiori perfectioni ipsius, quia oportuisset primum actum, quo illam sibi meruisset, non fuisse claram Dei visionem, quia hæc non est proportionatum principium merendi. Unde gloriam corporis, quam potuit sine præiudicio maioris perfectionis sibi mereri, habuit dependenter à meritis, non tantum in executione, sed etiam in ipsa intentione. Augustinus autem hoc exemplum solum affert ad probandum, electionem ad gratiam non fieri ex meritis: Nam ea, inquit, gratia fuit ab initio fidei sua homo quicumque Christianus, qua gratia homo ille ab initio suo factus est Christus; sed ille ex suis meritis non habuit, ut fieret Christus; ergo neque ut nos Christiani efficeremur.

128. DICES. Sicut Deus eodem decreto, quo gratis decreuit vnionem hypostaticam, decreuit etiam gloriam corporis Christi & omnes dotes ipsius, tanquam proprietates ipsam vnionem hypostaticam naturaliter consequentes: hoc tamen non obstante, decreuit Deus, eandem gloriam corporis conferre Christo dependenter à meritis ipsius præiudis: ita potuit eandem gloriam gratis decernere prædestinatis eodem ipso decreto, quo illis gratis decreuit ipsam gratiam efficacem, & simul dependenter ab ipsorum meritis præiudis, alio decreto eandem gloriam illis decernere. Respondeo negando paritatem: nam licet potuerit Deus hoc modo gloriam nobis decernere, de facto tamen illam hoc modo non decreuisse aperte colligimus ex Scripturis, & Patribus, in quibus, & à quibus semper gloria nobis proponitur ut merces & corona; si autem illa decreta etiam fuisset, ut purum donum cum gratia conexum, hoc ipsum fuisset aliquando nobis in Scripturis insinuatum: sicut, quia gloria corporis Christi fuit etiam cum ipsa vnione hypostatica gratis decreta; ut proprietates consequens illam, hoc ipsum etiam asseritur à Patribus. Unde nullis existentibus meritis in Christo, ex vi prioris decreti, adhuc illi gratis collata fuisset gloria corporis: at nullis existentibus meritis in nobis, nullo pacto ex vi alicuius presentis decreti conferretur nobis æterna gloria. Signum igitur est quod gloria non est nobis vi alicuius presentis decreti definita ut purum donum, sed tantum ut præmium & merces.

129. Instabis. Ideo eodem decreto, quo decreta fuit vnio hypostatica, simul decreta fuit gloria corporis Christi, quia hæc est naturaliter connexa cum illa; unde non potuit decerni vna, quin eodem etiam decreto decerneretur & altera; sed eodem modo gloria est naturaliter connexa cum gratia efficaci, tanquam fructus cum semine, & effectus cum causa. Respondeo negando minorem: nam gratia, cum qua est connexa gloria, tanquam fructus cum semine, non est prima, ad quam tantum gratias eligimur, nam illa non est gratia iustificans & habitualis, cum qua tantum est connexa gloria, ut fructus cum semine, sed præueniens, & actualis, cum qua non est per se connexa gloria; cum illa stare possit cum peccatore, nullum ius habente ad gloriam. Quando igitur Deus eligit prædestinatum ad gratiam iustificantem, non eligit ad illam, nisi media cooperatione ipsius prædestinati. Unde sicut ad talem gratiam non eligimur, nisi dependenter à nostris meritis; ita nec ad gloriam, cum tali gratia naturaliter connexam, nisi dependenter ab iisdem nostris meritis.

130. Ad tertiam confirmationem, concedunt Ochamus, Catharinus, & Gabriel maiorem; sed melius est neganda; nam priuilegia, quæ istis Sanctis conceduntur, omnia saluari possunt per specialem electionem ad gratiam.

131. Ad quartam confirmationem, nego antecedens de voluntate absoluta, & directa ante operum præuisionem; concedo autem de voluntate absoluta, & directa post operum præuisionem. Ex his patet ad quintam confirmationem: nam siue prædestinati eligantur ante, siue post præuisionem meritorum, semper verum est, quod nullus in eo regno admittitur, nisi ex singulari prouidentia, & præfinitione Dei. Unde totum id, quod in argumento assumitur, saluatur, etiam si electio ad gloriam facta sit post præuisionem merita: nam ipsi præiudis, completa est æterna prædestinatio saluandorum, ad quam exequendam tota Diuina gubernatio tendit.

132. Ad ultimam confirmationem, neganda est minor; nam licet electio ad gloriam sit ex meritis, quia tamen hæc ipsa merita fundantur in gratia, quæ est opus puræ misericordiæ, etiam electio ad gloriam, atque adeo tota prædestinatio est opus misericordiæ. Sicut licet iustificatio adultorum fiat ex meritis præcedentibus, saltem de congruo, quia tamen hæc ipsa merita nituntur primæ gratiæ, quæ ex nullis meritis conferatur, tota iustificatio dicitur gratuita, & opus misericordiæ.

Ocham.
Catharin.
Gabriel.